

Sunuş

1911, RİSALE-İ NUR MÜELLİFİNİN hayatındaki en önemli dönüm noktalarından biridir. Bu tarihi, bir anlamda, ileride kocca bir ağaç haline gelecek bir filizin fidana dönüşüp ilk çiçeklerini verdiği tarih olarak tanımlamak da mümkündür. Ve elbette, çiçekler meyvelerin habercisidir.

İleride gelecek Risale-i Nur adlı meyvelere önsöz teşkil eden dört eseri yayınlanır Bediüzzaman'ın 1911'de. İki yolculuğun ve kendi ifadesiyle iki 'mekteb-i musibet'in hediyesi olan dört eser: *Münazarat*, *Hutbe-i Şâmiye*, *Divan-ı Harb-i Örfî* ve *Muhakemat*.

Bu eserler içinde bilhassa *Muhakemat*, Bediüzzaman'ın ifadesiyle 'tefsir mukaddimesi' olarak, Risale-i Nur için bir temel ve zemin çalışması gibidir. Bu çerçevede, "Efkâr-ı umumiye bir tefsir-i Kur'ân istiyor" teşhisi ışığında, inkârcılığın ve küfrün hâkim olduğu bir çağda Kur'ân'ın hakikatini i'caziyla gösterecek bir tefsirin esaslarını irdeler Bediüzzaman. Bunu yaparken, düne ve yarına dair değerlendirmeler de yapar. İl-

gili eserin sekizinci ve dokuzuncu mukaddimleri, bu açıdan bilhassa çok çarpıcıdır.

Bu iki bölümden ilki, küfrün galip ve hâkim gözüktüğü bir zaman diliminde, öncelikle zihinlere yerleşmiş ‘zaman’ algısını düzeltmeye yönelir. Zaman, inkârcı modernlerin zannettiği gibi, düz bir çizgi üzere ilerliyor değildir. Dolayısıyla, bu lineer zaman anlayışının ima ettiği şekilde, her asır bir öncekinden ileriye gidiyor, her önceki asır gün geçtikçe daha da geride kalıyor değildir. Bilakis, gece ve gündüzün dönüşü, mevsimlerin birbiri ardınca dizilişi, tohum-fidan-ağaç-meyve-tohum döngüsü gibi örneklerin gösterdiği üzere, zaman bir daireyi takip ederek akıp durmaktadır. Düz bir hat üzerinde doğrusal değil, bir daire etrafında çevrimsel bir akışı söz-konusudur zamanın.

Özelde *Muhakemat*’ın yazıldığı iklim bakımından, bunun anlamı nedir?

Bu, birçok anlama gelir. Meselâ, seküler modern Batının ve onun büyüüne kapılmış müstağriplerin zanlarının hakikat olmadığı anlamına gelir: Modernite, insanlığın geleceği son nokta değildir, Batı ‘tarihin sonu’nu temsil ediyor değildir, dünyaya bundan sonra hep Batılı anlayış, düşünce ve değerlerin hükmetmesi diye bir alınyazısı söz konusu değildir, İslâm dünde kalmış bir din değildir, Asr-ı Saadet ‘düne ait’ bir hatıra değildir. Bilakis, zaman düz bir çizgi üzere değil, bir daire etrafında hareket ediyor ise eğer, Asr-ı Saadet giderek uzaklaştığımız ‘geçmişimiz’ değil, örnek alınmak üzere önümüzde duran ‘geleceğimiz’dir. Gelecek, onu geçmişin dehlizlerine atarak kurulacak değildir. Yıllar ilerledikçe, Asr-ı Saadetle insanlığa miras bırakılan değerler daha bir eskiyor değildir; bilakis, bir çevrim içinde yıllar ilerlerken o değerlere olan ihtiyaç daha geniş bir zeminde ve daha aşikâr bir şekilde görülür hale gelmektedir. O yüzden, yarına yolculuk, bir açıdan, ‘geleceğe dönüş’ niteliğindedir!

İşte *Geleceğe Dönüş*, Risale Okumaları dizisinin son kitabı olarak, ismini Bediüzzaman'ın *Muhakemat*'ının "Sekizinci Mukaddime"sinde dile getirilen bu temel yaklaşımdan alıyor. Modernitenin de sonuna gelinen bir zamanda İslâm'ın insanlığa sunduğu cevaplara dikkat çeken ilk bölümün ardından, yarının dünyasına bir Kur'ânî medeniyet ikram etmenin imkânlarına atıfta bulunan ikinci bölüm geliyor. Sonrasında, Asr-ı Saadet kokulu böyle bir geleceğin insanları olabilmemiz için Risale-i Nur'un hem düşünce, hem yaşayış konusunda bize sunduğu anlayış ufku ve davet ettiği yaşama biçimine dair değerlendirmeler var. Bu arada, yine "Sekizinci Mukaddime"de sözü edilen, İslâm'ın geleceğini karartan 'mazinin adamları' durumuna düşmemek için hale dair vicdanî sorgulamalar çıkıyor karşınıza. Fakat, bize bu sorgulamaları yaşatan şartlara mukabil, ümit yüklü bir sonla yüzümüzü yeniden 'geleceğe' döndürüyor kitabımız.

Geleceğe Dönüş'ün, Risale Okumaları dizisinin önceki kitapları gibi, doğudan batıdan her türlü meydan okumaya karşı İslâmî düşünce ve yaşayışın yeniden inşası yolunda bize temel ve ufuk kazandıran Risale-i Nur adlı hazinenin dikkatle ve incelelikle, parça ile bütünü buluşturan küllî bir bakışla, önyargısız ve taassupsuz bir şekilde anlaşılması yolunda önemli bir hizmet göreceğini ümit ediyorum.

Ama, göreceği hizmetin bundan ibaret kalmamasını da umuyor ve bekliyorum. Çünkü, her yeni bilgi, aynı zamanda yeni bir sorumluluk demektir. Keşfedilen her hakikat, hem fiilen yaşanmayı, hem de halimizle ve dilimizle başkalarına da aktarmamızı bekler bizden.

Dileriz, *Geleceğe Dönüş*, bu yönde de bir hizmet görür. Zira, yıllar önce *Gölgeler ve Işıklar* isimle kitabımızda da dediğimiz gibi: "İtiraf edelim, her birimiz, dinin şu veya bu derece uzağında olanları, yaşamadığımız bir İslâm'a çağırıyoruz; *yaşadığımız* hal ise, pek de davete değer bir nitelik arzetmiyor.

Halbuki, yanmayı göze almayan bir milyar kibrit çöpü, yanmaya razı olan tek bir kibrit çöpünün ulaştığı fütuhata ulaşamaz. Yanmayan, yakamaz ve aydınlatamaz...”

METİN KARABAŞOĞLU

Erenköy, 2 Kasım 2012